

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فرهنگ اخلاقی معصومین

ج ۱ - ف - ث - ج

سیده معصومه اسماعیل پور

سرشناسه: اسماعیل پور، سیده معصومه، ۱۳۵۶ -
عنوان و نام پدیدآور: فرهنگ اخلاقی معصومین (ع) حرف (ث و ج) / سیده معصومه اسماعیل پور.
مشخصات نشر: قم: صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهش‌های اسلامی، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری: ۳۶۰ ص.

شابک: 978-964-514-232-0

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: اخلاق اسلامی

موضوع: احادیث اخلاقی

موضوع: چهارده معصوم - اخلاق

شناسه افزوده: صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهش‌های اسلامی

رده بندی کنگره: ۱۳۹۰ ۱۷۵/الف/۲۴۷/۸ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۶۱

شماره کتابشناس ملی: ۲۶۲۷۲۲۱

فرهنگ اخلاقی معصومین حرف ث - ج

کد: ۱۷۲۴

نویسنده: سیده معصومه اسماعیل پور
تهیه کننده و ناشر: مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما
ویراستار: مرضیه علاقه‌بند و حبیب مقیمی
طراح جلد: مسعود نجابتی
نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۰
شمارگان: ۱۲۰۰
بها: ۵۰۰۰۰ ریال

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

نشانی: قم، بلوار امین، مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما
تلفن: ۲۹۱۹۶۷۰ - ۲۵۱ سامانه ارتباطات: ۱۱ - ۲۹۱۵۵۱
تهران: خیابان جام جم، ساختمان شهید رهبر، طبقه زیرزمین
تلفن: ۲۲۰۱۴۷۳۸ - ۲۲۰۲۱ نمایر: ۲۲۱۶۴۹۹۷
دکتر خراسان: مشهد - خیابان امام خمینی (ره)، انتهای باغ ملی، ساختمان صبا، طبقه سوم

تلفن: ۲۲۱۵۱۰۸ - ۵۱۱ نمایر: ۲۲۱۵۱۰۶

www.irc.ir info@irc.ir

شابک: 978-964-514-232-0 ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۴-۲۳۲-۰ Isnb

فهرست مطالب

دیاچه ۱۹

پیش گفتار ۲۱

• ثنا گوئی

۱. مفهوم شناسی ۲۵

الف) ثنا و ستایش مخصوص خداست ۲۵

ب) بازگشت همه ستایش ها به خداست ۲۶

ج) کیفیت حمد و ستایش خداوند ۲۷

۲. واژه شناسی ۲۹

الف) مفهوم ثنا ۲۹

ب) مفاهیم مرتبط ۲۹

یک- حمد ۲۹

دو- مدح ۳۰

سه- تفاوت حمد و مدح ۳۱

چهار- شکر ۳۱

پنج- تفاوت شکر و مدح ۳۳

ج) مفاهیم مخالف ۳۳

یک- آئین ۳۳

دو- استهزا ۳۳

۳۴	سه - هجو
۳۴	چهار - مذمت
۳۴	پنج - سُخریه
۳۴	۳. انواع ستایش
۳۴	الف) ستایش غیر مقدسات
۳۶	ب) ستایش مقدسات
۳۷	یک - خودستایی
۳۸	دو - ستایش دیگران
۳۹	سه - اعتدال در ثنا گویی
۳۹	ج) ستایش از انسان
۳۹	یک - خودستایی
۴۰	دو - ستایش از دیگران
۴۲	کلیاتک حدیث
۴۲	۱. ثنا گویی نیکو (عنه اطهار علیهم السلام)
۴۳	۲. ثنا گویی به ناحق
۴۳	۳. نکوهش ثنا گویی
۴۴	۴. نهی از خودستایی
۴۴	۵. پست ترین ثنا گویی
۴۵	۶. پی آمدهای ثنا گویی
۴۵	۷. راه نجات از پی آمدهای ثنا گویی
۴۷	نمونه های رفتاری
۴۷	۱. بالاترین سپاس
۴۷	۲. رقابت دشمنان علی علیه السلام در ستایش ایشان
۴۸	۳. سخنان گوهر بار امام علی علیه السلام در نکوهش ثنا گویی
۵۰	آموزه ها
۵۰	۱. برکات ستایش خداوند
۵۰	الف) کامل کننده دعا
۵۱	ب) دوری انسان از هواهای نفسانی
۵۱	ج) توجه به صفات الهی و پرستش او

۵۲.....	۲. پی آمدهای ستایشگری و خودستایی
۵۲.....	الف) فراموشی خدا
۵۲.....	ب) غرور و تحقیر دیگران
۵۳.....	ج) سقوط شخصیتی انسان
۵۵.....	د) تباهی اخلاص در عمل
۵۵.....	۳. شیوه برخورد با ثناگویان
۵۶.....	نتیجه گیری
۵۸.....	منابع دیگر

• ثروت اندوزی

۶۰.....	۱. مفهوم شناسی
۶۷.....	۲. واژه شناسی ثروت اندوزی
۶۷.....	الف) واژه کثر
۶۸.....	ب) واژه مال
۶۸.....	ج) واژه غنی
۶۹.....	د) واژه قَنیه
۶۹.....	هـ) واژه تکاثر
۷۰.....	و) واژه مُتَرَف
۷۱.....	۳. تفاوت ثروت اندوزی و ثروتمندی
۷۴.....	الف) ثروت اندوز بی ثروت
۷۴.....	ب) ثروت اندوز ثروتمند
۷۴.....	ج) ثروتمند بدون اخلاق ثروت اندوزی
۷۵.....	۴. دنیا طلبی و ثروت اندوزی
۷۶.....	۵. رزق و روزی و ثروت اندوزی
۷۷.....	۶. سعادت و ثروت اندوزی
۷۸.....	کلیات حکایت حدیث
۷۸.....	۱. ریشه ثروت اندوزی
۷۸.....	۲. ثروت مشروع
۷۹.....	۳. ثروت، وسیله آزمایش

۴. بی‌ارزشی دنیا و ثروت ۸۰
۵. آثار ثروت‌اندوزی ۸۰
- نمونه‌های رفتاری** ۸۲
۱. ثروت‌اندوزی قارون ۸۳
۲. ثروت‌اندوزی، رباینده ایمان ۸۵
۳. از دست رفتن ثروت اندوخته به بهانه‌ای ۸۸
۴. دنیاپرستی ۸۸
- آموزه‌ها** ۸۹
۱. نصایح قرآن به ثروتمندان ۸۹
۲. بی‌آمدهای ثروت‌اندوزی ۹۰
- الف) کبر و غرور ۹۱
- ب) فخر و خودنمایی ۹۱
- ج) طغیان ۹۲
- د) کفر و عقاب ۹۴
۳. نهی از منکر و ثروت‌اندوزی ۹۴
۴. ثروت‌اندوزی و بحران اجتماعی ۹۵
۵. ثروت‌اندوزی و رسالت صدا و سیما ۹۷
- الف) مخاطبان ۹۷
- ب) کیفیت و هنر ارائه ۹۸
- ج) نقش هنرمندان ۹۹
- د) متون و ادبیات ۹۹
- منابع دیگر** ۱۰۱

• جاذبه و دافعه

- مدخل ۱۰۲
۱. واژه‌شناسی ۱۰۴
۲. مفهوم جاذبه و دافعه ۱۰۵
۳. چرایی جاذبه و دافعه ۱۰۶
۴. جاذبه و دافعه تاریخی (جاودانه) ۱۰۸

- الف) دعوت به توحید و دفع شرک ۱۰۹
- ب) توجه به فضیلت‌ها و دوری از رذیلت‌ها ۱۱۴
- ج) عدالت‌محوری و ظلم‌ستیزی ۱۱۸
۵. مصداق‌یابی جاذبه و دافعه اجتماعی ۱۲۱
- الف) وحدت مسلمانان ۱۲۱
- ب) تعاون و همکاری مسلمانان ۱۲۲
- ج) مدارا با مردم و پرهیز از خشونت ۱۲۴
- د) دفع بدی‌ها با نیکی ۱۲۶
- هـ) مبارزه با سنت‌های غلط و پای‌بندی به سنت‌های درست ۱۲۸
- و) کشش نسبت به قناعت، نفرت از ثروت‌اندوزی و فخرفروشی ۱۲۹
- کلیاتک حدیث** ۱۳۱
۱. جاذبه و دافعه میار (مختص) ۱۳۱
- الف) تولی و تبری ۱۳۱
- ب) تسلیم در جهت اهداف الهی ۱۳۲
۲. گزیده‌ای از عوامل و نمونه‌های جاذبه ۱۳۲
- الف) عدالت ۱۳۲
- ب) محبت ۱۳۲
- ج) هم‌نشینی ۱۳۳
- د) گشاده‌رویی ۱۳۳
- هـ) گذشت و ایثار ۱۳۴
۳. گزیده‌ای از عوامل و نمونه‌های دافعه ۱۳۴
- الف) عوامل فردی ۱۳۴
- یک - حرص ۱۳۴
- دو - حسد ۱۳۵
- ب) عوامل اجتماعی ۱۳۵
- یک - ستم‌کاری ۱۳۵
- دو - بدعت‌گذاری ۱۳۵
- سه - دوستی با کافر و منافق ۱۳۶

نمونه‌های رفتاری ۱۳۶

۱. دافعه یک زن ۱۳۶

۲. جان‌فشانی در مدار جاذبه ۱۳۸

۳. جاذبه مجرم ۱۳۹

۴. رستگاری در جاذبه و دافعه الهی ۱۴۰

۵. جاذبه و رؤیا ۱۴۰

آموزه‌ها ۱۴۲

۱. بصیرت نسبت به حق و باطل ۱۴۲

۲. پرهیز از شتاب‌زدگی ۱۴۳

۳. دفع عناصر آلوده ۱۴۴

۴. دوری از جاذبه و دافعه کاذب (گناهان) ۱۴۵

۵. دافعه نسبت به کافران، منافقان و مشرکان ۱۴۷

الف) کفار ۱۴۸

ب) مشرکان ۱۴۸

ج) منافقان ۱۴۸

۶. جاذبه و دافعه در رسانه ۱۴۹

الف) ایجاد بصیرت و آگاهی ۱۴۹

ب) معرفی عناصر آلوده و الگوهای مثبت ۱۵۰

ج) پیشگیری از جاذبه و دافعه کاذب ۱۵۰

د) جهت‌دهی انتخاب موضوعات ۱۵۰

منابع دیگر ۱۵۲

• جاودانگی

۱. مفهوم‌شناسی ۱۵۳

الف) میل فطری انسان به جاودانگی ۱۵۵

ب) ترس فطری انسان از مرگ و نیستی ۱۵۷

۲. واژه‌شناسی ۱۵۹

الف) جاودانگی ۱۵۹

ب) خُلْد ۱۶۰

ج) مفاهیم مرتبط	۱۶۰
یک- عالم ذر	۱۶۰
دو- دنیا	۱۶۲
سه- آخرت یا معاد	۱۶۳
چهار- موت (مرگ)	۱۶۵
پنج- برزخ	۱۶۷
شش- قیامت	۱۷۰
هفت- جهنم	۱۷۳
هشت- بهشت	۱۷۳
۳. دلایل جاودانگی و درک حقیقت معاد	۱۷۴
الف) هدف اصلی خلقت نظام هستی (هدایت تکوینی)	۱۷۵
ب) هدف اصلی خلقت جهان (هدایت تشریعی)	۱۷۶
ج) سعادت ابدی و دنیا کی جاودانه	۱۷۶
د) رستخیز و دادگاه عدل الهی	۱۷۶
۴. حسابرسی و اسکان در سرای جاودان	۱۷۸
الف) گستره امور مورد حسابرسی	۱۷۸
ب) ابزار سنجش اعمال	۱۷۸
ج) گواهان راستین	۱۷۸
د) حقیقی بودن رابطه جزا و عمل	۱۷۹
۵. جهنم، سرای جاودانه گنه کاران	۱۷۹
۶. بهشت، سرای جاودانه نیکان	۱۸۱
الف) اوصاف بهشت	۱۸۱
ب) حالت‌های بهشتیان	۱۸۳
یک- سلام و درود خدا و فرشتگان بر بندگان صالح	۱۸۴
دو- تنازع معدوح	۱۸۴
سه- از دروغ، یاوه و گناه خبری نیست	۱۸۵
چهار- حزن و خوف و رنج جایی ندارد	۱۸۵
پنج- حمد و ثنای بهشتیان	۱۸۵
شش- دوستان بهشتی	۱۸۶

کتابک حدیث..... ۱۸۷

۱. دنیا، محل عبور (فانی) و آخرت، سرای جاودانه..... ۱۸۷
۲. دنیا، مزرعه آخرت..... ۱۸۸
۳. مرگ..... ۱۸۸
۴. برزخ (عالم قبر)..... ۱۸۹
۵. قیامت و روز حساب..... ۱۹۰
۶. جهنم (دوزخ)..... ۱۹۱
۷. بهشت..... ۱۹۲

نمونه‌های رفتاری..... ۱۹۳

۱. داستان اصحاب کهف..... ۱۹۳
۲. نرین یا ارمیای پیامبر..... ۱۹۶
۳. مرگ و پیامبر..... ۱۹۷
۴. عذاب قبر..... ۱۹۸
۵. نامه عمل..... ۱۹۸
۶. زاد و توشه آخرت..... ۱۹۹

آموزه‌ها..... ۲۰۱

۱. جاودانگی و شکسته شدن بت دنیا..... ۲۰۱
۲. جاودانگی و الهی شدن معیار ارزش‌ها و ضد ارزش‌ها..... ۲۰۳
- الف) بندگی خدا..... ۲۰۴
- ب) شوق به لقای الهی..... ۲۰۴
- ج) اخلاص..... ۲۰۵
- د) تسلیم حق بودن..... ۲۰۵
۳. جاودانگی و کشمکش درونی مبارک..... ۲۰۶
۴. جاودانگی و استفاده از فرصت‌ها..... ۲۰۷
- الف) زمان و وقت..... ۲۰۸
- ب) زاد و توشه..... ۲۰۸
- ج) آزمایش..... ۲۰۹
۵. جاودانگی و رسالت صدا و سیما..... ۲۱۲
- منابع دیگر..... ۲۱۴

● جاه طلبی

۲۱۵	مدخل
۲۱۶	۱. واژه‌شناسی
۲۱۶	الف) جاه‌طلبی در لغت
۲۱۷	ب) جاه‌طلبی در اصطلاح
۲۱۸	ج) معنای جاه‌طلبی در قرآن
۲۱۹	۲. انگیزه‌های جاه‌طلبی
۲۱۹	الف) سلطه بر دل‌ها
۲۲۱	ب) حقارت و خودکم‌بینی
۲۲۲	ج) جاه‌طلبی؛ توهم کمال
۲۲۵	۳. نشانه‌های جاه‌طلبی
۲۲۵	الف) قرب نزد مردم
۲۲۵	ب) شهرت‌طلبی
۲۲۵	ج) علاقه به کارهای پرآوازه
۲۲۶	د) انتظار مدح و ستایش
۲۲۶	هـ) میل و نفرت بر مدار خودخواهی
۲۲۶	و) توهم‌زایی
۲۲۶	ز) نفاق و دورویی
۲۲۸	گلبانگ حدیث
۲۲۸	۱. جاه و ریاست ممدوح (ریاست حقیقی)
۲۲۹	۲. جاه و ریاست نکوهیده
۲۲۹	الف) جاه‌طلبی و ضرررسانی
۲۲۹	ب) جاه‌طلبی و هلاکت
۲۲۹	ج) جاه‌طلبی، آفت ریاست
۲۳۱	نمونه‌های رفتاری
۲۳۱	۱. جاه‌طلبی و حفظ آن با نقشه‌ای شوم
۲۳۳	۲. هوس حکومت‌ری
۲۳۴	۳. عبادت برای خدا یا بنده

۴. پیمان شکنی به خاطر ریاست طلبی ۲۳۴
۵. نصیحتی در باب جاه و مقام ۲۳۶
۶. گریز از شهرت ۲۳۶
- آموزه‌ها** ۲۳۷
۱. نمونه‌هایی از آسیب‌ها و پی‌آمدهای جاه‌طلبی ۲۳۷
- الف) دشمنی با پیامبران و اوصیا ۲۳۷
- ب) ایجاد اختلاف و تفرقه در جامعه ۲۳۹
- ج) تباهی جاه‌طلبان و پیروان آنان ۲۴۰
- د) ریا و خودنمایی ۲۴۱
- هـ) تکبر ۲۴۲
۲. راهکارهای پیشگیری و درمان جاه‌طلبی ۲۴۴
- الف) برخی شیوه‌های شناخت درمانی ۲۴۵
- یک - ریاست، نخست ذات خداست ۲۴۵
- دو - ریاست، بقا است ۲۴۵
- سه - سلب آرامش سکری و اوستی در دوران ریاست ۲۴۶
- ب) برخی از شیوه‌های رفتار درمانی ۲۴۷
- یک - انس گرفتن با گم‌نامی ۲۴۷
- دو - قناعت پیشگی ۲۴۸
- سه - یاد مرگ ۲۴۹
۳. جاه‌طلبی در رسانه ۲۵۰
- منابع دیگر** ۲۵۲

• جهاد اصغر

۱. مفهوم شناسی ۲۵۳
۲. واژه‌شناسی ۲۵۴
- الف) جهاد اصغر ۲۵۴
- ب) دفاع ۲۵۴
- ج) مفاهیم مرتبط ۲۵۵
- یک - غزوه و سریه ۲۵۵

۲۵۵	دو- غنائیم
۲۵۵	سه- أسرا
۲۵۶	چهار- بسیج
۲۵۶	پنج- شهادت و شهید
۲۵۷	۳. ماهیت جهاد در اسلام
۲۵۸	۴. انواع جنگ‌های الهی (فی سبیل الله)
۲۵۹	یک- جنگ دفاعی و انواع آن
۲۶۰	اول- دفاع شخصی و اقسام آن
۲۶۰	۱. دفاع از جان
۲۶۱	۲. دفاع از مال
۲۶۱	۳. دفاع از حریم
۲۶۱	دوم- دفاع از کيان اسلام و حوزه‌های اسلامی
۲۶۲	۱. دفاع نظامی
۲۶۳	۲. دفاع غیر نظامی
۲۶۴	۳. دفاع سیاسی
۲۶۴	۴. دفاع فرهنگی، علمی و اجتماعی
۲۶۵	۵. دفاع اقتصادی
۲۶۵	سوم- شکست متجاوزان و پیروزی شایستگان
۲۶۷	دو- جنگ ابتدایی و علل آن
۲۶۸	الف) نجات ستم دیدگان
۲۶۸	ب) جهاد برای دفع موانع دعوت
۲۶۸	ج) جلوگیری از منکر
۲۶۹	د) مبارزه با مفسدان
۲۶۹	سه- تفاوت‌های جنگ ابتدایی و جنگ دفاعی
۲۷۲	گلبانگی حدیث
۲۷۲	۱. ضرورت و اهمیت جهاد
۲۷۲	۲. دستور اسلام درباره جهاد
۲۷۳	۳. ارزش عمل مجاهدان
۲۷۴	۴. مقام شهید
۲۷۵	۵. عواقب فرار از جنگ

۲۷۵	۶. پاداش ساخت اسلحه.....
۲۷۶	نمونه‌های رفتاری.....
۲۷۶	۱. مرگ در میدان نبرد، شیرین تر از عسل.....
۲۷۶	۲. شیفته شهادت.....
۲۷۷	۳. منتظران جهاد و شهادت.....
۲۷۸	۴. دعایی برای وصال و آرزوی شهادت.....
۲۸۱	آموزه‌ها.....
۲۸۱	۱. لزوم آمادگی روحی برای جنگ.....
۲۸۱	الف) معنای آمادگی روحی.....
۲۸۲	ب) عوامل آمادگی روحی.....
۲۸۲	اول- آگاهی.....
۲۸۲	دوم- ایمان و آرامش.....
۲۸۲	سوم- دور داشتن شکست‌ناپذیری.....
۲۸۳	ج) آثار آمادگی روحی.....
۲۸۳	۲. لزوم تهیه تجهیزات نظامی- آمادگی دفاعی.....
۲۸۴	۳. لزوم استقامت و رزوی و سستی داشتن در حین جنگ.....
۲۸۶	۴. شش دستور قرآن برای زمان جنگ.....
۲۸۷	۵. ممنوعیت فرار از جنگ و جهاد.....
۲۸۸	۶. امید به امدادهای غیبی.....
۲۹۰	۷. رعایت حال اسیران جنگی.....
۲۹۲	۸. توزیع عادلانه غنایم جنگی.....
۲۹۳	۹. مقام بی‌نظیر مجاهدان و شهیدان.....
۲۹۳	یک- بیان مقام و اوصاف مجاهدان و شهیدان در احادیث.....
۲۹۵	دو- اوصاف شهیدان در قرآن.....
۲۹۶	۱۰. جهاد، وسیله‌ای برای آزمون.....
۲۹۷	۱۱. صدا و سیما و جهاد اصغر.....
۲۹۷	یک- صدا و سیما و تدارک تبلیغاتی پیش از جهاد.....
۲۹۸	دو- صدا و سیما و پشتیبانی رسانه‌ای از جهاد.....
۲۹۸	سه- صدا و سیما و احیای ارزش‌های جهادی پس از وقوع آن.....
۲۹۹	منابع دیگر.....

• جهاد اکبر

۱. مفهوم شناسی ۳۰۱
۲. واژه شناسی ۳۰۳
- الف) جهاد اکبر ۳۰۳
- ب) مفاهیم مرتبط ۳۰۴
- یک- نفس ۳۰۴
- دو- خودشناسی ۳۰۶
- سه- تزکیه ۳۰۷
- چهار- تقوا ۳۰۷
- پنج- هـ ۳۰۸
- شش- وید ۳۰۹
۳. قوای چهارگانه نفس ۳۱۰
۴. اهمیت و ضرورت جهاد با نفس ۳۱۲
- الف) شناخت نفس ۳۱۲
- ب) ضرورت مجاهده با نفس ۳۱۴
۵. جهاد با نفس و انسان سازی ۳۱۵
- کلیات تک حدیث** ۳۱۸
۱. شناخت نفس ۳۱۸
- الف) اهمیت خودشناسی ۳۱۸
- ب) نفس اماره و خطرات آن ۳۱۸
- ج) نفس لواحه یا وجدان بیدار ۳۱۹
- د) نفس مطمئنه (جان آرام یافته) ۳۲۰
۲. عوامل مبارزه با نفس ۳۲۰
- الف) جهاد با نفس ۳۲۰
- ب) محاسبه نفس ۳۲۱
- ج) تهذیب نفس ۳۲۲
- د) تقوا ۳۲۳
- هـ) ریاضت نفس ۳۲۳

۳۲۴	 (و) توبه
۳۲۴	 (ز) یاری از خدا
۳۲۵	 (ح) کنترل نفس
۳۲۵	 ۳. آثار جهاد با نفس
۳۲۵	 الف) رشد و صلاح نفس
۳۲۶	 ب) نیرومندی انسان
۳۲۶	 ج) کرامت نفس
۳۲۶	 د) رضایت و خشنودی خدا
۳۲۸	 نمونه‌های رفتاری
۳۲۸	 ۱. مبارزه ایمان و ثروت
۳۲۹	 ۲. مبارزه علی‌اشیا با راحت‌طلبی
۳۳۰	 ۳. خودبینی و ملامت
۳۳۱	 ۴. مبارزه بنجم در آن با صبر
۳۳۱	 ۵. مبارزه با حسد
۳۳۳	 آموزه‌ها
۳۳۳	 ۱. پی آمدهای رها کردن نفس
۳۳۴	 الف) حسد
۳۳۶	 ب) تکبر
۳۳۹	 ج) ریا
۳۴۰	 د) غیبت
۳۴۱	 هـ) قطع صله رحم
۳۴۲	 قسمت اول: رحم به چه معناست؟
۳۴۲	 قسمت دوم: صله به چه معناست؟
۳۴۲	 ۲. روش مبارزه با نفس
۳۴۳	 الف) یقظه
۳۴۴	 ب) تفکر
۳۴۵	 ج) عزم
۳۴۶	 د) مشارطه
۳۴۶	 هـ) مراقبه

- ۳۴۷..... (و) محاسبه
- ۳۴۷..... (ز) تذکر
- ۳۴۸..... ۳. آثار مجاهده با نفس
- ۳۴۹..... الف) فرد و شکوفایی استعدادهای درونی
- ۳۵۱..... ب) استحکام ساختار خانواده
- ۳۵۱..... یکک- ازدواج و ارزش‌های اخلاقی
- ۳۵۲..... دو- تربیت فرزند
- ۳۵۲..... سه- تأثیر خودسازی بر روابط خانواده
- ۳۵۳..... ج) هم‌بستگی اجتماعی بر محوریت دین
- ۳۵۵..... ۴. جهاد اکبر و رسالت صدا و سیما
- ۳۵۷..... منابع دیگر

دیباچه

آفریدگار جهان، آفریده خود را بر اساس عقل و فطرت آفریده و سراپای وجود او را با محبت سرشته و شریف‌ترین مظهر خود را نماینده خویش در روی زمین قرار داده است.

دو یادگار پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله یعنی قرآن و سنت، آموزه‌های شیرینی را در بردارند که دریچه رستگاری را برای همگان می‌گشایند و آنان را به کمال مطلوب می‌رسانند.

در سراسر متون ارزشمند دینی، برای تربیت این آفریده، برنامه‌هایی ارائه شده است تا بدان‌جا که پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله غایت بعثت خود را به کمال رساندن انسان معرفی فرمود: «إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ».

پس سپاس خدایی را سزااست که فراخ‌نای گیتی را چشم‌انداز انسان ساخت و وی را به زیور خرد آراست و هر آنچه را در زمین و آسمان است، رام او کرد تا وی به کاوش در این حقایق پردازد و با دو بال عقل و دین، بر فراز جهان، به جان جهان بنگرد و از بزرگ آموزگاران دین، عالی‌ترین سطح دانش و بینش را فرا گیرد.

این مجموعه، برگ سبزی است پیش‌کش به بوستان دانش و ادب تا دانش‌پژوهان با صرفه‌جویی در زمان، به دانستنی‌های دین دست یازند و از دریای بی‌کران قرآن و حدیث و کردار بزرگان دین، گوهرها بیابند.

نگارنده محترم، سرکار خانم سیده معصومه اسماعیل پور این مجموعه الفایی فرهنگ اخلاقی معصومین علیهم السلام را با نظارت و ارزیابی جناب حجت الاسلام والمسلمین محمدحسین درافشان تحفه همگان ساخته است. پس از بیان مقدمه‌ای درباره عنوان هر یک از موضوع‌ها و بررسی اهمیت و ضرورت آن، «گلبانگ حدیث»، احادیثی درباره موضوع یاد شده آمده است. از آنجا که مسایل اخلاقی تنها در قالب ارائه نمونه‌های رفتاری بسیار زیبا، تأثیر به‌سزایی بر خواننده خواهد داشت، نمونه‌های رفتاری نیز آورده شده است. افزون بر آن، شیرازه هر موضوع با اشاره‌ای به پی‌آمدها و آموزه‌های مورد نظر تکمیل گشته است تا خواننده به نتیجه مطلوب برسد.

اکنون خبر نسیم که حرف «ث» و «ج» از مجموعه فرهنگ اخلاقی معصومین علیهم السلام را به حضور شما خوبان که اهل اندیشه و ایمان و انتخابید، پیش‌کش می‌کنیم. امید است با آوردن این اثر، گشایش افق‌های تازه‌ای در چشم‌انداز زندگی همه باشد. آری، گرمی خواهیم زدگی‌مان معنادار و هدف‌مند و حرکت‌مان جهت‌دار باشد. با این فرهنگ اخلاقی و تربیتی پیشوایان معصوم خویش الگو بگیریم و تنها از آنان الگوبرداری کنیم.

در پایان، از همه خوانندگان محترم خواهانیم تا هرگونه کاستی در این مجموعه را به آگاهی برسانند تا در جلد‌های پسین، از کاستی‌های احتمالی، پیش‌گیری و در پرتو به کار بستن نظرهای ارزشمند اهل قلم، بر غنای مجموعه افزوده شود.